

**ПРО КУЛЬТУРНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ
ІЗ ЗАРУБІЖНИМИ КРАЇНАМИ
у серпні 2024 року**

*(оглядова довідка за матеріалами
преси, інтернету та неопублікованими документами)*

**До Дня Незалежності України
В Україні**

У Києві на Софійській площі пройшли урочистості з нагоди Дня Незалежності України. У заході взяли участь Президент Володимир Зеленський, перша леді Олена Зеленська, а також президент Польщі Анджей Дуда та прем'єр-міністерка Литви Інґріда Шимоніте, які прибули, щоб привітати Україну та український народ зі святом.

24 серпня у столиці, у центральній частині Національного комплексу «Експоцентр України», було презентовано масштабну міжнародну експозицію Children of war («Діти війни»). Її ініціатори – засновниця благодійного фонду Be Next Софія Чконія та французький митець JR. Експозицію склали 325 світлин. Це портрети дітей-переселенців зі сходу та півдня України, зроблені українськими фотографами Мариною Карпій та Сашею Мазуром. Паралельно з Експоцентром аналогічну експозицію 24 серпня було відкрито у Брюсселі, у парку П'ятдесятиріччя.

З нагоди 33-ї річниці Незалежності України цього року проводилася VI Міжнародна виставка «Натхненні лялькою». Її урочисте відкриття відбулося 23 серпня в експозиційній залі Закарпатського музею народної архітектури та побуту (Ужгород). З-за кордону в експозиції було представлено ляльки з Норвегії та Великої Британії.

Серію з п'яти робіт подарував Києву до Дня Незалежності французький художник з Тулузи Джеймс Коломіна. Першою стала фігура на стіні Головоштамту. Наступні роботи впізнаваного червоного кольору з'явилися на місці колишнього пам'ятника Щорсу на бульварі Шевченка, поблизу алеї Героїв Небесної Сотні та на будівлі станції метро «Університет». Останню скульптуру серії – голуба миру – встановлено 29 серпня на Майдані Незалежності. Наостанок Коломіна вирішив залишити в Києві ще одну роботу, вже не скульптурну. Це поле для гри в класики у формі ракети, яке художник накреслив червоною фарбою в парку імені Тараса Шевченка. У своїх інсталяціях Джеймс Коломіна використовує мистецтво, щоб показати невидиме, викриваючи жорстокість війни та її трагічні наслідки для невинних людей. Його роботи,

встановлені у символічних місцях Києва, є актами солідарності з нацією, яка поринула в насильство.

За кордоном

До Дня Незалежності України Український інститут провів масштабну комунікаційну кампанію, мета якої – підкреслити вдячність українців за незмінну підтримку з боку європейських країн та громадян, які вони пишуть у соціальних медіа. В основі кампанії «Наша підтримка» – цитати з соціальних медіа, в яких українці дякують європейцям. Відео з подяками показали у 20 найбільших європейських аеропортах в таких містах як Лондон, Франкфурт, Мюнхен, Рим, Мілан, Прага, Рига, Таллінн тощо. Ще одним елементом кампанії стали мініатюрні газети – видання кишенькового формату, в яких пости користувачів у соціальних медіа прирівняні до заголовків газетних шпальт. Вони розповсюджувалися по всій Європі. 4500 газет у 40 мініатюрних кіосках були виставлені на огляд у людних кафе та у приміщеннях маленьких бізнесів, роздані під час мітингів, а також надіслані лідерам думок. Кампанія продовжилася 24 серпня на масових акціях у європейських містах – там розгорнули десятиметрові стрічки-банери з твітами підтримки від європейців та словами подяки від України. Ці заходи доповнювала виставка, що стартувала 24 серпня у міжнародному аеропорту Мадрид-Барахас ім. Адольфо Суареса. У серії плакатів розповідалася історія іспанця, який написав пост на підтримку України і почав ланцюгову реакцію допомоги.

У столиці Індонезії, Джакарті, до Дня Незалежності України було показано мультимедійний перформанс «ERROR» («Збій») від Центру Сучасного Мистецтва «Дах» та організації традиційного індонезійського мистецтва Gema Citra Nusantara, зрежисований Владом Троїцьким. Це перша мистецька співпраця між країнами. Її започаткував Український інститут після запуску діяльності в Індонезії у 2023 році. Перформанс «ERROR» створено на перетині традиційної культури та технологічного прогресу, поєднуючи живі зйомки, анімацію та штучний інтелект з акторською грою та живим співом обох країн. Світова прем'єра українсько-індонезійської співпраці відбулася на Джакартській міжнародній театральній платформі.

У Верманському парку Риги 24 серпня відбувся благодійний концерт «Об'єднані для України». На відкритті концерту з вітальним словом виступили Посол України Анатолій Куцевол, віцеспікер Сейму Латвії Антоніна Ненашева, віцемер Риги Едвардс Ратніекс та голова латвійського благодійного фонду «Ziedot.lv» Рута Діманта. На концерті виступили українські та латвійські артисти і музиканти. Серед них – Ансамбль оркестру штабу Національних Збройних сил, співак Constantine (Костянтин Дмитрієв), Вікторія Притуляк, український ансамбль «Мрія» та ін. Також діяв благодійний ярмарок, на якому понад 20 громадських організацій, волонтери, українська громада частували усіх охочих українськими стравами, знайомили з українським мистецтвом, літературою, з українськими народними костюмами з різних регіонів України тощо.

Український дім у Данії спільно з Мистецьким арсеналом відкрили у Копенгагені виставку «Серце землі». В експозиції, створеній і курованій

командою Мистецького арсеналу, було представлено твори 17 українських митців, у яких вони розмірковують про свій глибоко вкорінений зв'язок із землями та теренами України, досліджують уявлення про свій дім як про важливу житницю для цілих континентів. Відкриття виставки супроводжував виступ українського гурту «Пиріг і Батіг» із музичним твором до фільму Олександра Довженка «Земля», показ якого відбувся в приміщенні однієї з найбільш знакових церков Копенгагена Vor Frelzers Kirke. Крім того, Український дім у Данії організував й інші святкові заходи: читання поезій шевченківською лавреаткою К. Калитко; презентацію книжки «Бахмут» особисто автором М. Лаюком, зустріч з художницею А. Кахідзе.

У Центрі відвідувачів Сеймаса Литовської Республіки, що у Вільнюсі, з нагоди відзначення 33-ї річниці Незалежності України відбулося урочисте відкриття виставки «Вишиванки, народжені війною». Офіційна частина заходу розпочалася із виконання гімнів України та Литви. Гімн України виконали Яна Пащенко (скрипка) та Тетяна Немна (фортепіано); гімн Литви – Софія Немна (вокал). Виставка проходила під патронатом віцеспікера Сеймаса Литви Жигімантаса Павільоніса. У мистецькому проєкті «Вишиванки, народжені війною» взяла участь також українська художниця, дизайнерка Надія Воєводіна, картини та мистецький твір «Вишиванка» якої стали доповненням виставки, підготовленої Міжнародним жіночим рухом «За сімейні цінності».

В межах заходів з відзначення 33-ї річниці Незалежності України при Посольстві України в Японії було відкрито виставку плакатів українського графіка Миколи Гончарова «Letters from Ukraine». У фое посольства України в Грузії розгорнуто виставку робіт українського фотохудожника Максима Старікова «Думки дітей», присвяченої сучасним українським дітям, які живуть у реаліях російської агресії проти України. Виставку «Петриківський розпис – нематеріальна культурна спадщина ЮНЕСКО» в Музеї історії Кишинева організувало Посольство України в Республіці Молдова.

«Ми разом!» — під таким гаслом відбулось цьогорічне святкування Дня Незалежності України у Варшаві. Організатор дійства – громадянська ініціатива «Євромайдан-Варшава». Зокрема відбулося вручення відзнаки «Stand With Ukraine Awards» – нагороди громадянського суспільства України для поляків, які підтримують українців у боротьбі проти російської агресії. Серед нагороджених – дружина колишнього президента Польща Іоланта Квасневська, письменник і волонтер Щепан Твардох; режисерка та сценаристка Ельвіра Невера; Моніка Андрушевська – військова кореспондентка, репортерка та ін. Хедлайнером концертної частини акції «Ми разом» була українська співачка Джамала.

В Ізраїлі, у м. Рамат-Ган, 24 серпня пройшов благодійний фестиваль «Хутір Незалежності». Подія об'єднала понад 3000 волонтерів, учасників та гостей з Ізраїлю та України. Організатором заходу стала некомерційна організація «Ізраїльські друзі України» спільно з представниками україно-ізраїльської спільноти, за підтримки Посольства України. «Хутір Незалежності» проходив під гаслом «Україна та Ізраїль разом!». Кульмінацією заходу став ювілейний концерт українського гурту «Воплі Відоплясова» на чолі з Олегом Скрипкою.

Загальні питання В Україні

23 серпня, вперше за час незалежності України, до Києва з офіційним візитом прибула делегація Уряду Республіки Індія на чолі з Прем'єр-міністром Нарендрою Моді. Високоповажні гості зустрілися з Президентом України Володимиром Зеленським та обговорили питання щодо подальшої двосторонньої та багатосторонньої співпраці. За підсумками переговорів відбулося підписання низки важливих документів, зокрема щодо культурної сфери. Так, т. в. о. міністра культури та інформаційної політики України Ростислав Карандєєв і заступник міністра закордонних справ Індії Танмая Лал підписали Програму культурного співробітництва між Міністерством культури та інформаційної політики України та Міністерством культури Уряду Республіки Індія на 2024–2028 роки.

1 серпня відбулась зустріч т. в. о. міністра культури та інформаційної політики України Ростислава Карандєєва з командою Японського агентства міжнародного співробітництва JICA. Сторони обговорили можливу підтримку України щодо реалізації інфраструктурних проєктів у сфері культури. Йшлося про приведення у відповідність до технічних вимог сховищ для культурних цінностей у музеях, а також потребу у створенні спеціалізованого депозитарію, зокрема, розробці проєктної документації та фінансовій підтримці технічного переоснащення. Ще один проєкт – реновація Національного реставраційного центру. Окрему увагу учасники зустрічі приділили співпраці з японською стороною щодо інформаційної підтримки прифронтових територій.

14 серпня Р. Карандєєв провів зустріч з Надзвичайним і Повноважним Послом Республіки Хорватія в Україні Аніцою Джаміч. Обговорення фокусувалось на потребах України у сфері збереження культурної спадщини, яка страждає від російської агресії, поверненні культурних цінностей, захисту нематеріальної культурної спадщини. Також було приділено увагу співпраці в рамках діяльності ЮНЕСКО.

14 серпня Музей історії міста Києва спільно з Державним підприємством «Генеральна дирекція з обслуговування іноземних представництв», Асоціацією подружжя українських дипломатів провели захід для надзвичайних і повноважних послів іноземних держав в Україні, співробітників дипломатичних представництв, іноземних та міжнародних організацій з подружжями. Серед почесних гостей були представники Австрії, Італії, Данії, Кіпру, Литви, Словенії, США, Чехії, Швейцарії. Команда Музею познайомила запрошених гостей із діяльністю закладу та презентувала всі наявні виставкові проєкти, особливу увагу приділивши «Лаврі Небесній». Дипломатичний корпус та музейники мали змогу обговорити важливість діяльності культурних інституцій під час війни.

Делегація культурних діячів та журналістів з Бразилії відвідала Україну в межах програми In Solidarity With Ukraine («Солідарні з Україною»), що реалізується за підтримки Міжнародного фонду «Відродження». У складі делегації були журналісти Серджіу Утш та Флавія Таварес, а також режисер, сценарист і продюсер кіно- і телевізійних фільмів Гуго Пашко. Під час візиту

гості взяли участь у публічній розмові «Бразилія та Україна: чи можливі точки дотику?», яку модерував президент Українського ПЕН, філософ Володимир Єрмоленко. Також делегація познайомилася з українськими культурними діячами і правозахисниками, відвідала Харків та Ізюм. Ця поїздка мала на меті показати гостям наслідки російської збройної агресії на території України, продемонструвати стійкість українців, які продовжують жити під щоденними обстрілами. З такою ж ціллю вони згодом поїхали на Київщину – в Бучу, Ірпінь та Бородянку, а також в Ягідне на Чернігівщині.

Всеукраїнська комунікаційна кампанія «Разом діємо. Разом ми – Європа», що інформувала українців про підтримку Європейським Союзом організацій громадянського суспільства (ОГС) та незалежних медіа України під час війни, завершилася 3 серпня в Черкасах. Кампанія, що впроваджувалася Представництвом ЄС в Україні, стартувала 3 травня 2024 року, у Всесвітній день свободи преси. Кампанія охопила всю Україну: масові публічні заходи, виставки, дискусії, тематичні зустрічі відбулись у різних регіонах країни. Перший ключовий публічний захід кампанії #РазомДіємо Фест 25 травня у Мистецькому арсеналі в Києві зібрав понад 3000 відвідувачів, #РазомДіємо Фест-Хмельницький відбувся 22 червня, 30 червня його приймало Рівне, а 12 липня – Вінниця.

Програма Європейського Союзу The House of Europe оголосила переможців грантів на локальні події. З 249 поданих заявок обрали п'ять проєктів. На реалізацію своїх ідей кожен отримає до 10000 євро. Серед переможців – Центр сучасного українського мистецтва Корсаків; Полтавська філія Суспільної служби України; ГО TRANSLATORIUM; Сучасне українське кіно «СУК»; «Міський театр» (Київ).

ЮНЕСКО перерахувала першу частину коштів, 70 тис. євро, від Італії на ремонт частини даху Спасо-Преображенського собору в Одесі, в який влучила російська ракета в липні 2023 року. У жовтні 2023 року Італія взяла патронат над відбудовою Одеси та розпочала активну співпрацю з ЮНЕСКО з цього питання.

За кордоном

Король Великої Британії Чарльз III присудив почесну нагороду Анні Бубновій, керівниці мистецького відділу Британської ради в Україні. Анна Бубнова стала кавалером Ордена Британської імперії (МБЕ). Нагороду вона отримала за визначний внесок у розвиток культурних відносин між Великою Британією та Україною.

Інформаційна безпека. Медіа В Україні

В Києві, в Укрінформі, 1 серпня було представлено проєкт державно-приватного партнерства з інформаційної безпеки та поширення інформації про Україну за кордоном – журнал «The Ukrainian review». Це аналітичне друковане та цифрове видання – проєкт медіаволонтерів, які залучають до співпраці міжнародних та українських експертів. Видання співпрацює з МКІП, Центром стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки, МЗС, має діючий сайт та

активно розвинуті соціальні мережі (X, Facebook, Instagram). Уже вийшло чотири друковані випуски журналу (загальним накладом до 10 000 примірників) англійською, німецькою та французькою мовами. Друковані випуски поширювали на Саміті НАТО у Вільнюсі, під час Міжнародної конференції з питань відновлення України у Берліні, а також під час численних двосторонніх презентаційних заходів у Австрії, Данії, Литві, Німеччині та Словенії.

23-24 серпня відбувся щорічний Форум «Воєнні медіавиклики 2024: Стійкість», а в його рамках - зустріч медіаінтернів – учасників програми «Хаб медіамобільності». Ця програма реалізується завдяки підтримці, наданій Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) через проєкт «Медійна програма в Україні», який виконується міжнародною організацією Internews Network. Цього року Хаб медіамобільності виповнилося десять років. Програма має на меті розвивати як практичні, так і теоретичні навички. За час роботи хаб випустив понад 500 фахівців, які наразі працюють у різних редакціях.

За кордоном

Виконавча продюсерка Радіо Культура, голова редакційної ради Суспільного та членкиня Радіокомітету Європейської мовної спілки Ірина Славінська дебютувала на французькому радіо France Culture з авторською рубрикою в межах проєкту «Les Échos d'ailleurs» («Відлуння з інших місць»). Вона щотижня готуватиме двохвилинні есеї про життя українців в умовах війни. «Les Échos d'ailleurs» – рубрика ранкового шоу, що лунає в ефірі радіостанції France Culture.

Закордонне українство

В Україні

Представники 41 країни зустрілися онлайн і офлайн 26 серпня в Києві у рамках заходу «Світове українство у допомозі Україні». Зустріч організували громадська спілка «Світове українство» та Міжнародний штаб допомоги українцям за підтримки Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та ін. порушувалися питання міграції, мови, прав українців, українських шкіл та навчання в університетах, відкриття за кордоном представництв Офісу Омбудсмана України з прав людини та ін. Серед спікерів були представники України, Польщі, Іспанії, Великої Британії, Німеччини та Молдови.

У Львові з 21 по 23 серпня тривав Третій світовий форум українознавчих суботніх і недільних шкіл, організований Міжнародним інститутом освіти, культури та зв'язків з діаспорою, партнером якого стала Світова координаційна виховно-освітня рада (СКВОР) Світового Конгресу Українців. Захід зібрав понад 200 учасників з України й 28 країн світу. Під час дискусій йшлося про основні виклики перед українським шкільництвом у світі.

В Інституті проблем сучасного мистецтва у Києві 15 серпня відбулося відкриття виставки канадської мисткині українського походження Лесі Марущак «Поезія наших дітей», присвяченої українським дітям, які стали жертвами-свідками насильницького переміщення, викрадення, дискримінації та геноциду в ХХ столітті та в наші дні. У центрі виставки – 12 дитячих портретів. Також на

ній можна було побачити інсталяцію з текстилю та дві відеороботи (одна знята в Канаді, а інша – в Україні). Ще один елемент виставкового проєкту – перформанс «Ритуальний танець 4°3». Сценографію та хореографію перформансу розроблено авторкою виставки Лесею Марушак та канадсько-чеською художницею перформансу Мішою Горачек. Проєкт «Поезія наших дітей» втілено за підтримки Українського культурного фонду.

20 серпня в Центральному державному архіві громадських об'єднань та українці (ЦДАГОУ) відбулася урочиста презентація зібраної українською діаспорою в США колекції – документів Фондації імені Івана Багряного, переданою на постійне зберігання до ЦДАГОУ. Передача зазначеного документального комплексу до України стала можливою завдяки співпраці Державної архівної служби України, Міністерства юстиції України, Міністерства закордонних справ України, Посольства України в США і Генерального консульства України в Нью-Йорку, ЦДАГОУ й Архіву-музею імені Дмитра Антоновича при Українській вільній академії наук.

За кордоном

Україну вперше було представлено на Карловарському фольклорному фестивалі. Учасники українського вокального ансамблю «Радість» з міста Градець Кралове виступили з програмою, що складалася з українських народних пісень. Фестиваль народної творчості, який має традицію у 29 років, відвідали посол України в Чехії Василь Зварич разом з родиною. Разом з Україною у фестивалі взяли участь представники 15 країн.

У Чикаго 17–19 серпня проведено масштабний щорічний український фестиваль Uktoberfest 2024, який проводила Українська греко-католицька церква Йосифа Обручника. У програмі фестивалю – виступи українських колективів, продаж українських товарів, вишиванок, страв української кухні тощо. Проведення заходу також передбачало збір коштів на підтримку України та допомогу військовим.

На початку серпня у канадському місті Дофін (провінція Манітоба) відбувся 59-й Національний український фестиваль Канади (Canada's National Ukrainian Festival). Упродовж трьох днів на трьох сценах виступали десятки українських колективів з усієї Північної Америки, працював український ярмарок, відбувалися майстер-класи та конкурс талантів.

Український павільйон діяв на багатокультурному фестивалі «Edmonton heritage festival» у канадському місті Едмонтон. Участь в його роботі взяв генконсул України Олександр Данилейко. Десятки тисяч відвідувачів фестивалю змогли дізнатися більше про українську історію, культуру та традиції.

У польському місті Люблін 23-25 серпня відбувся фестиваль народної культури та ремесла «Re:tradycja». Серед його учасників були близько 30 українських майстрів, які створюють витинанки, писанки, вироби з соломи, дерев'яні музичні інструменти, килими тощо. Під час ярмарку діяли також численні майстер-класи, зокрема з петриківського розпису.

У латвійському місті Вентспілс з 15 до 18 серпня проходили Дні української культури, які традиційно проводило Вентспілське товариство

української культури «Кобзар». Програма заходу включала концерти, майстер-класи, виставку, частування національної кухні. Цього разу для участі у заході приїхали колективи з Риги та Єлгави, а також з-за кордону – Viter Dance із Канади.

Українське культурне товариство «Просвіта» в Аргентині відзначило 100-річчя від часу створення. Делегація Світового Конгресу Українців (СКУ), на чолі з Павлом Гродом, долучилася до урочистостей, що розпочалися 7 серпня й тривали три дні.

Українська громада австралійського штату Квінсленд (UCQ) урочисто відзначила 75 років від дня свого заснування. На гала-вечорі, що супроводжувався виступами бандуристів та традиційними танцями, а також частуванням стравами української кухні, виступили місцеві та федеральні депутати, а також посол України Василь Мирошніченко.

Національний конгрес українців Молдови (НКУМ) 23 серпня відкрив у країні перший Український дім. Дім стане платформою для діалогу та культурного обміну між спільнотами України та Молдови, а також центром для розвитку нових партнерств і реалізації громадських ініціатив.

Перша державна двомовна середня школа та гімназія для українських дітей відчинила свої двері у Будапешті 31 серпня. Це стало можливим у результаті домовленостей Президента України Володимира Зеленського та Прем'єр-міністра Угорщини Віктора Орбана, досягнутих під час візиту останнього до Києва в липні цього року. Тривалу підготовчу роботу задля відкриття школи здійснило українське товариство «Дім українських традицій» (Угорщина). Фінансування навчального закладу здійснюється за рахунок коштів державного бюджету Угорщини.

Під час відзначення 33-ї річниці Незалежності України в Австралії відбулося урочисте вручення найвищої нагороди Світового конгресу українців (СКУ) – медалі святого Володимира. Нагороду отримали президентка «Української громади Вікторії» Тетяна Захаряк, колишній голова «Української громади штату Вікторія» Михайло Моравський та професор Марко Павлишин.

Фестивалі В Україні

15–18 серпня в Софії Київській відбувся сьомий щорічний фестиваль високого мистецтва Bouquet Kyiv Stage, ініційований та організований культурним центром «Дом Майстер Клас». Фестиваль об'єднав візуальне мистецтво, музику, театр, кіно та дискусії на актуальні теми. У програмі чотириденного фестивалю – понад 40 мистецьких подій, зокрема концерти класичної, джазової, електронної музики. Серед іноземних учасників – австрійський віолончеліст Йорг Цвікер, який виступив із Національним ансамблем солістів «Київська камерата», та ізраїльський джазовий бенд Yogev Shetrit Trio. Концерти Йорга Цвікера відбулися за підтримки #UkraineOfficeAustria та Посольства Австрії в Україні у співпраці з Open Opera Ukraine та Vere Vusic Fund. Йогев Шетрит, світовий композитор і барабанник,

відвідував Україну на запрошення Bouquet Kyiv Stage уперше. Концерт пройшов за сприяння Посольства Держави Ізраїль в Україні.

Музика В Україні

24 і 25 серпня в Одеській філармонії відбувся 29-й міжнародний фестиваль сучасного мистецтва «Два дні й дві ночі нової музики». Іноземні країни-учасниці: Індія, Китай, Латвія, США, Чилі, Франція, Швейцарія. Композитори і виконавці з інших країн у цьому році були присутні в Одесі здебільшого лише віртуально, у вигляді відеоперформансів, фільмів чи просто як автори творів. За багаторічною традицією фестиваль відкривав президент Бернхард Вульф (у відеоформаті).

У Львові з 15 серпня по 1 вересня тривав XI Міжнародний фестиваль «Музика в старому Львові». Заснований українським скрипалем і диригентом Сергієм Бурком фестиваль проходив у співпраці з польським фестивалем «Музика в старому Кракові». Основною ідеєю «Музики в старому Львові та Кракові» є підсилення єдності та культурної співпраці міст. Особливістю фестивалю є проведення музичних подій на майданчиках архітектурних пам'яток. Зокрема в один з фестивальних днів відвідувачі мали змогу почути одразу два історичні органи Латинського катедрального собору. У виконанні чеського органіста Йозефа Кратохвіла прозвучали твори італійського, іспанського, а також чеського бароко. Фінальною подією фестивалю був концерт вдячності народу Латвії за підтримку України – «Меса». Кульмінацією вечора стало спільне виконання Галицьким академічним камерним хором та Академічним камерним оркестром «Віртуози Львова» «Меси» Петеріса Васкса.

19 серпня до Києва з концертом приїздив французький віолончеліст Жан-Гіан Кейрас. Для свого концерту, що відбувся в Колонному залі імені Миколи Лисенка Національної філармонії України, він підготував твори французьких композиторів кінця XIX століття, а також українську музику Є. Станковича, М. Скорика та Я. Степового. Гіан Кейрас виступав з Національним ансамблем солістів «Київська камерата» та Національним президентським оркестром, солювали українські скрипалі Богдана Півненко та Корній Шелдунов.

За кордоном

25 серпня відбувся виступ Академічного камерного оркестру «Віртуози Львова» на XLIX Міжнародному фестивалі «Muzyka w Starym Krakowie». Під керівництвом художнього керівника оркестру Сергія Бурка прозвучали твори Мирослава Скорика. Солювала українська співачка Софія Соловій (сопрано).

«Український оркестр свободи» (Ukrainian Freedom Orchestra) під керівництвом канадсько-української диригентки Кері-Лінн Вілсон завершив третій міжнародний тур містами Європи та США, який розпочався 12 липня й тривав до 4 серпня. Основою цьогорічної концертної програми під назвою «Beethoven Ninth Freedom Tour 2024» стала Дев'ята симфонія Бетховена в унікальній україномовній версії. Музиканти із Києва, Львова, Харкова, Одеси та інших міст України, а також українські учасники відомих європейських

колективів, що увійшли до складу цього оркестру, зіграли 8 концертів. Зокрема 1 серпня відбувся концерт Ukrainian Freedom Orchestra у Нью-Йорку (США) в соборі Святого Іоанна Богослова. Серед присутніх глядачів на ньому були дипломати, акредитовані при ООН. А 4 серпня колектив виступив у Центрі Кеннеді у Вашингтоні. Кульмінацією вечора стало виконання Гімну Європи «Ода до радості» українською мовою. Раніше, в липні, концерти Ukrainian Freedom Orchestra відбулися в межах третього міжнародного туру оркестру у Парижі (Франція), Варшаві, Гдині (Польща) та Лондоні (Велика Британія). Кожен концерт відкривався твором сучасної української композиторки Вікторії Польової «Vucha Lacrimosa», написаним у пам'ять про жертв російської агресії в українському місті Буча у 2022 році.

Український оркестр «INSO-Львів» записав один з найкращих альбомів класичної музики за версією The Times та The Sunday Times – спільний проєкт з американським скрипалем Джошуа Беллом. Це скрипковий концерт Томаса де Гартманна (українця за походженням). Диск вийшов 16 серпня на всесвітньо відомому лейблі Pentatone.

Новий запис «Bridge To Peace: Invocation» – композиції для віолончелі, сопрано та камерного оркестру американської композиторки Кім ді Шерман – здійснили музиканти Академічного симфонічного оркестру Львівської національної філармонії та камерний ансамбль «PREformances», на чолі з диригентом Бенджаміном Аланом Лоебом. Солістами виступили відомі американські виконавці: Елісон Черні та Віл Ліверман (вокал), Келлі Холл-Томпкінс (скрипка) та Пітер Зайденберг (віолончель).

Українська виконавиця та авторка пісень, представниця України на Євробаченні – 2024 Jerry Neil стала членкинею американської Академії звукозапису та отримала право голосувати за лауреатів Grammy, яку щорічно вручає американська Академія звукозапису.

MTV Video Music Awards оголосив номінантів на 2024 рік, серед претендентів – український оператор Нікіта Кузьменко за роботу над кліпом американської співачки Дуа Ліпи Illusion. Він претендує на нагороду в номінації «Найкраща операторська робота». Режисеркою музичного відео стала українка Таня Муїньо.

«Океан Ельзи» випустив новий сингл Lighthouse (Маяк), що увійде до майбутнього англомовного альбому українського гурту. Пісню він записав разом з американським виконавцем Джоном Жензніком, засновником, гітаристом і фронтменом популярного американського рок-гурту Goo Goo Dolls. У записі також взяв участь Тревіс Бейкер, барабанник американського рок-гурту Blink-182.

Хореографічне мистецтво

В Україні

З 12 серпня до 15 листопада «Платформа сучасного танцю» вперше проводить лабораторію танцювальної публіцистики, лабораторія є складником освітньої програми проєкту «Говори тілом», що реалізується за підтримки Українського культурного фонду за сприяння Українського Інституту.

Менторками лабораторії стали досвідчені танцювальні публіцистки Інта Балодє (Латвія) та Лінда Беланс (США).

Театр В Україні

В Одеському національному академічному театрі опери та балету у День Незалежності України розпочався IX Міжнародний фестиваль мистецтв «Оksamитовий сезон». 25 серпня у рамках фестивалю було показано прем'єру 214-го театрального сезону – комічну оперу Гаєтано Доніцетті «Дон Паскуале» у постановці режисера з Литви – Лінаса Зайкаускаса. 30 серпня увазі глядачів було представлено прем'єрний показ опери П. Масканьї «Cavalleria Rusticana» («Сільська честь»). У партії Туріду цього вечора постав зірковий гість фестивалю – Альберто Профета (Італія). А 31 серпня запрошено на балет «Жизель» А. Адана. У виставі взяла участь запрошена зірка – Катерина Ханюкова, провідна солістка Англійського національного балету (Лондон, Велика Британія).

Консерваційні роботи даху Чернігівського обласного академічного українського музично-драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка завершено. Фінансову підтримку для проведення робіт надала французька агенція з міжнародного технічного співробітництва Expertise France у межах програми mAIDan Ukraine, що фінансується Міністерством Європи та закордонних справ Франції. На відновлення витрачено близько 300 тисяч євро.

20 і 21 серпня на сцені Чернігівського обласного академічного українського музично-драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка відбулися прем'єрні покази вистав: «Молочайник» за п'єсою української драматургині Оксани Гриценко, а 22 і 23 серпня – «Алло» за п'єсою Сергія Пономаренка. Обидві постановки реалізовано завдяки мистецькому грантовому проєкту (за сприяння Міжнародного фонду «Партнерство за сильну Україну» – спільної донорської програми Уряду України та восьми країн-партнерів: Великої Британії, Естонії, Канади, Нідерландів, США, Фінляндії, Швейцарії, Швеції).

Дніпровський національний академічний український музично-драматичний театр ім. Т. Г. Шевченка отримав від міста-побратима Вільнюса спонсорську благодійну допомогу: 300 тисяч євро на фінансування проєкту «Shelter-art space». Відтак, у театрі Дніпра побудують сховище. Це допоможе працювати у надскладних воєнних умовах. Таке зобов'язання було частиною декларації міжнародної конференції «Шлях до відновлення культурного сектору України», що відбулась у Вільнюсі у червні 2024 року.

За кордоном

Київський національний академічний Молодий театр 22 серпня відкривав Веронський шекспірівський фестиваль (Verona Shakespeare Fringe) у Великій Британії прем'єрою вистави «Комедія помилок» Андрія Білоуса. Веронський шекспірівський фестиваль поєднує творчість дослідників Вільяма Шекспіра з творчістю митців професійного театру. В рамках фестивалю директор-художній керівник Молодого театру та режисер вистави Андрій Білоус взяв участь в Q&A сесії, де розповів про те, як працює український театр під час повномасштабного

вторгнення, про особливості роботи репертуарного театру в Україні та про процес створення прем'єрної вистави «Комедія помилок».

Кіно

В Україні

З 7 до 11 серпня в Ужгороді пройшов третій фестиваль «Кіно сусідів», де було показано фільми зі Словаччини, Угорщини, Чехії, Австрії, Польщі та Румунії. Фестиваль організовує команда KyivMusicFilm і KISFF. Проект співфінансується урядами Чеської Республіки, Угорщини, Польщі та Словаччини в межах Вишеградського гранту від Міжнародного Вишеградського фонду. Його місія – просування ідей сталого регіонального співробітництва в Центральній Європі. Цього року програма фестивалю включала п'ять блоків короткометражного кіно від фестивалів-партнерів: Short Waves з Познані, Azyl Shorts зі Словаччини, Young Film Fest із Чехії та університету ELTE з Угорщини. В межах ретроспективних показів було продемонстровано дві стрічки, які спеціально для фестивалю обирали режисер Антоніо Лукіч та диджей Олексій Уманський, засновник першої інтернет-радіостанції на Закарпатті. У програму фестивалю увійшли «Горить, моя паняно!», чеський фільм Мілоша Формана, та «Будапештські казки» Іштвана Сабо, номінована свого часу на Золоту пальмову гілку в Каннах. Крім ретроспективних показів, на фестивалі було представлено документальний фільм «Дикун» про режисера Джека Гарфейна, який народився у Мукачеві. Глядачі також змогли побачити австрійсько-аргентинський фільм «У пошуках клезмерів», частково знятий на Закарпатті, румунську кінокартину «Свобода», польсько-українську документальну стрічку «Все має жити», словацький фільм «Енді Воргол: Американська мрія» та хіт торішнього Венеційського кінофестивалю «Пояснення всього» від угорського режисера Габора Рейса, а також анімаційний фільм «Тонда, Славка і чарівне світло».

В український прокат 29 серпня вийшов українсько-канадсько-французький документальний фільм «Мирні люди» режисерки О. Карпович.

12 серпня на каналі «1+1 Україна» відбулась прем'єра 16-серійної мелодрами «Сталеві нерви» спільного виробництва України та Латвії.

За кордоном

У Боснії та Герцеговині з 16 по 23 серпня пройшла ювілейна едіція кінофестивалю в Сараєво, який тридцять років приймає ігрові й документальні стрічки з Балкан і Східної Європи, зокрема й України. У чотирьох конкурсних програмах фестивалю, а також у рамках CineLink Industry Days, було представлено 6 українських фільмів. Зокрема документальний фільм української режисерки Ольги Черних «Фото на пам'ять» (Україна/Франція/Німеччина) отримав головну нагороду на кінофестивалі – Heart of Sarajevo («Серце Сараєва»). Стрічку було відзначено нагородою у категорії «Документальні фільми». Окрім неї у програмі документальних фільмів було показано такі роботи: «Фрагменти льоду» режисерки Марії Стоянової та дебютний повнометражний фільм української режисерки-продюсерки Лесі Дяк «Татова коліскова». У рамках фестивалю відбулася її світова прем'єра у присутності Лесі

Дяк, продюсерок Моніки Лазуреан-Горган, Елени Мартін (Румунія) та копродюсера Хрвоє Освадича (Хорватія). Також два українські фільми здобули нагороди на Сараєвському кінофестивалі в межах CineLink Industry Days. Стрічці режисера Філіпа Сотниченка «Times New Roman», що розповідає про події, пов'язані з повномасштабним вторгненням росії в Україну, присуджено нагороду Eurimages special co-production development. Друга українська стрічка, яку відзначено, – «Divia» режисера Дмитра Грешка, де висвітлено катастрофічний вплив російської агресії на природу України, а також боротьбу докільля за виживання. Їй присуджено нагороду Think-Film Impact. Крім того, в основному конкурсі кінофестивалю змагався й другий повнометражний ігровий фільм Романа Бондарчука «Редакція». У програмі короткометражних стрічок (Competition Programme – Short Film 2024) було показано «Живу» режисера Владлена Одуденка. А серед студентських фільмів (Competition Programme – Student Film 2024) змагалася стрічка «Останній день» режисерки Анастасії Михальчук.

Документальний фільм «20 днів у Маріуполі» Мстислава Чернова здобув премію Septimius Awards у Нідерландах. Його було відзначено у категорії «Найкращий повнометражний документальний фільм». Церемонія вручення Septimius Awards 2024 відбулася в Амстердамі. Нагороду отримала українська продюсерка Василіса Степаненко, яка працювала в оточеному окупантами Маріуполі разом з режисером.

Український фільм жахів «Морена» режисера Сергія Альошечкіна здобув головну премію від Токуо Horror Film Festival у номінації «Найкращий художній фільм». Фільм створено українською кінокомпанією Ganza film за підтримки Державного агентства України з питань кіно.

У Пекіні 10 серпня розпочався фестиваль українського кіно «Спогади і майбутнє: століття українського кіно», у рамках якого впродовж місяця показували фільми українських кінорежисерів різних періодів. Організаторами кінофестивалю виступили Посольство України в КНР, Німецький культурний центр у Пекіні – Гете-Інститут (Китай) і Французький культурний центр. Його куратором став китайський дослідник історії кіно, продюсер та професор пекінської Центральної академії драми Сюй Фен. Фестиваль стартував із показу класики українського кінематографа – фільму «Тіні забутих предків» Сергія Параджанова. Цього ж дня гості переглянули й сучасну комедійно-драматичну картину Романа Бондарчука «Вулкан». Підтримку у проведенні фестивалю надали, окрім Гете-Інституту, посольство Франції в КНР та Французький культурний центр в Китаї. Кінофестиваль продовжили 22 і 29 серпня стрічки «Домашні ігри» режисерки Аліси Коваленко та «Мої думки тихі» режисера Антоніо Лукіча.

На Олімпійських Іграх-2024 у Парижі в Українському домі Volia Space, який працював впродовж 27 липня – 10 серпня, щодня відбувалися покази документальних стрічок про війну в Україні та спілкування з їх авторами. Серед них були фільми, що здобули міжнародні нагороди, зокрема, «Діти бомбосховищ» (реж. Юліан Улибін), «Довга доба» (реж. Алан Бадоев) та ін.

Американська компанія Picturehouse придбала права на показ українського документального фільму «Порцелянова війна». Цей фільм – спільна робота двох режисерів: американця Брендана Белломо і харків'янина Слави Леонтєва. Світова прем'єра фільму відбулася на американському фестивалі незалежного кіно Sundance у 2024 році, де стрічка отримала гран-прі секції US Documentary.

Українська драма «Я і Фелікс» режисерки Ірини Цілик вже доступна на американській стримінговій платформі HBO Max. Стрічка, яка в міжнародному прокаті має назву «Rock Paper Grenade» доступна за підпискою у 15 країнах: Албанії, Болгарії, Боснії і Герцеговині, Косово, Молдові, Північній Македонії, Польщі, Румунії, Сербії, Словаччині, Словенії, Угорщині, Чорногорії та Чехії.

Візуальні мистецтва

В Україні

Pavlovka Art Gallery (Київ) презентувала 7-й Pavlovka Pinhole Fest, тема якого – «Середовище існування». За допомогою пінхолу та альтернативних технік автори майже з усього світу досліджували тему існування людини в певному середовищі. Цьогоріч у фестивалі взяли участь понад 70 авторів з більш ніж 20 країн (Італії, Словаччини, Польщі, Литви, Фінляндії, Німеччини, Нідерландів, Бельгії, США, Франції, Канади, Великої Британії, Іспанії, Угорщини, Швеції, Ізраїлю, Мексики, Австралії та ін.). Фестиваль відбувся у столичному Музеї Гетьманства з 2 по 18 серпня.

У Національному заповіднику «Софія Київська» відбулося відкриття виставки «Лінія життя» у рамках Міжнародної бієнале «Скульптура просто неба – 2024». В експозиції представлено скульптури та інсталяції українських та іноземних авторів, виконані в останні кілька років, а також тривимірні твори, виготовлені з використанням сучасного матеріалу «фундермакс» від головного партнера проєкту компанії «Budzirka» (Київ) за ескізами учасників.

29 серпня харківський центр сучасного мистецтва «ЄрміловЦентр» відкрив міжнародний мистецький проєкт «Відчуття безпеки». Свої роботи – відео, живопис, фотографії, інсталяції, скульптуру – надали чи створили спеціально для виставки понад 30 авторів із 13 країн. Окрім виставки, проєкт включає воркшопи, лекції та мистецькі події «Мости солідарності», які проходять у 12 країнах-партнерах. Фокус, за задумом організаторів, саме на Харкові – місті-фронтирі. Концепцію проєкту розробили Міжнародна коаліція працівників та працівниць культури у солідарності з Україною, ЦСМ «ЄрміловЦентр» і кураторка Марина Конєва. Серед представлених на виставці закордонних митців – Ахмет Огют (Нідерланди), Бабі Бадалов (Азербайджан), Андреас Ангелідакіс (Греція), Надіра Хусейн (Німеччина/Індія) та ін. На відкритті однойменної виставки проєкту «Відчуття безпеки» був присутній один з учасників – швейцарський митець Томас Гіршгорн, який вперше приїхав до України. Вже наступного дня він провів публічну лекцію «Як можна поєднати аналоговий виставковий простір із цифровим світом?», а 30, 31 серпня та 1 вересня – однакові творчі майстерні «Енергія = Так! Якість = Ні!».

Починаючи з 16 серпня і майже всю осінь, до 24 листопада, в Одеському національному художньому музеї триватиме виставка «Архіви в часи»

канадської художниці Кендіс Фрізен. Цей проєкт розпочався, коли під час першої подорожі в Україну у 2006 році мисткиня вперше побачила будівлю Державного архіву Одеської області. В центр експозиції художниця винесла дерев'яні опори, наслідуючи конструкції, які з 1990-х років підтримують крихкі стіни архіву, а за допомогою різних медіа та матеріалів – дерева, черепашника, звуку, графіки та авторських текстів – досліджує відбитки історичних епох, залишені в архітектурі та оздобленні будівлі. Зараз, коли будівля Художнього музею постраждала після ворожих обстрілів, виникла ситуація подвійної крихкості.

На залізничному вокзалі у Харкові відбулось відкриття виставки «Словник хоробрості», що розповідає історії 24 українських медиків. Виставку організовано Фондом ООН у галузі народонаселення в Україні, у співпраці з Міністерством охорони здоров'я України та за фінансової підтримки урядів Франції, Ісландії та Нідерландів. Головною ідеєю проєкту є створення візуальних оповідей та психологічних портретів медичних працівниць, які щодня рятують життя і надають допомогу тим, хто найбільше цього потребує.

За кордоном

Україну знову було представлено на фестивалі незалежного мистецтва Burning Man, що цьогоріч стартував 25 серпня в США у пустелі Блек-Рок (штат Невада). Інсталяція української команди на фестивалі – I'm Fine (у перекладі з англійської – «Я в порядку»). Її створили український художник Олексій Сай та засновник медіапроєкту Ukrainian Witness Віталій Дейнега, до розробки долучилася команда з 25 людей.

Voloshyn Gallery представила групову виставку «Чутливість», що експонувалася з 3 серпня до 3 вересня в просторі галереї в Маямі (Флорида, США). Кураторка виставки – Лілія Куделя. «Чутливість» об'єднала роботи американських і європейських художників, які спільно розмірковують про механізми оптики та критичну потребу в нових способах ставлення до планети та набутих знань. Учасники виставки: Артем Волокітін, Данило Галкін, Керрі Бенкардіно, Ліз Троспер, Павло Керестей, Паула Маліновська та ін.

Ризький «Українській дім у Латвії» запросив на виставку «Молитва за Україну», присвячену героїчній боротьбі українського народу за свободу. Координатор і куратор виставки – українська художниця Марія Зенькова. Загалом на ній було представлено 38 мистецьких об'єктів – графічні, живописні, скульптурні твори та медалі, виконані 17 латвійськими й українськими митцями. Виставку було організовано за сприяння Посольства України в Латвії та за фінансової підтримки латвійського благодійного фонду «Ziedot.lv».

У Каунасі (Литва) відкрито пам'ятник великому князю литовському і королю польському Олександрові Ягеллончику, який створили українські скульптори Олесь Сидорук та Борис Крилов. Подію було приурочено до дня Грюнвальдської битви – перемоги об'єднаних сил Великого князівства Литовського і Королівства Польського над Тевтонським орденом.

У Берліні надруковано фотокнигу українського фотографа О. Чекменьова «Faces of War» («Обличчя війни»). Видання вийшло у видавництві «Kerber», що

спеціалізується на книжках про фотографію, мистецтво й культуру, і продає свою продукцію у понад 80 країнах світу. У першій частині видання – 24 портрети киян, які було опубліковано у The New York Times Magazine на початку повномасштабного вторгнення у 2022 році. Друга частина книжки містить 53 портрети цивільних, які пережили окупацію.

У Парижі на набережній Сени проходила фотовиставка Titanium, де було представлено фото українців, які зазнали травм унаслідок війни. Автор світлин – французький фотограф українського походження Юрій Білак. Мета проєкту – показати українців, які попри мінно-вибухові травми щодня демонструють усьому світові свою стійкість і рішучість. Серед них: діти і дорослі, цивільні і військові.

6 серпня в Луанді (Ангола) відбулося відкриття фотовиставки, що розповідає про величезні втрати та збитки, завдані нинішньою війною РФ проти України.

Музеї. Охорона культурної спадщини В Україні

5 серпня у Міністерстві культури та інформаційної політики України було проведено зустріч з представниками бюро ЮНЕСКО в Україні, Інституту археології Національної академії наук України та Національного заповідника «Хортиця». Вони обговорили можливі археологічні дослідження на територіях, що постраждали через підриг росіянами дамби Каховської ГЕС 6 червня 2023 року. Зокрема у зустрічі взяла участь голова бюро ЮНЕСКО в Україні К'яра Децці Бардескі. ЮНЕСКО готова надавати всебічну підтримку, зокрема щодо того, аби сприяти співпраці між органами влади та різними організаціями, також підтримувати цей процес логістично та організаційно. Також ЮНЕСКО має доступ до супутникових зображень, що додатково допоможе моніторити ситуацію на об'єктах на окупованих територіях та може скоординувати археологічні дослідження. Крім того, ЮНЕСКО готове провести тренінги щодо уніфікованих форм фіксації пошкоджень, пов'язаних з незаконним обігом культурних цінностей.

1 серпня в онлайн-форматі запрацював проєкт «Музей майбутнього» від Національного літературно-меморіального комплексу імені Григорія Сковороди, знищеного 7 травня 2022 року у селі Сковородинівка на Харківщині внаслідок ракетного удару росії. Його реалізують завдяки підтримці Фонду «Партнерство задля стійкості України», який фінансується урядами Великої Британії, Канади, Нідерландів, Сполучених Штатів Америки, Фінляндії, Швейцарії, Швеції. Головне завдання проєкту – зберегти зміст музею. Він охоплює низку культурних ініціатив, які переосмислюють і формують сучасну ідентичність музею Сковороди. Таким чином забезпечуючи його роботу навіть попри фізичні руйнування.

Завдяки програмі «Спадщина. Простір для роботи», метою якої є підтримка менших культурних осередків більшими та обмін між ними досвідом, реалізується низка проєктів за підтримки міжнародного Фонду «Партнерство за сильну Україну». Зокрема Одеський художній музей працював над проєктами

чотирьох культурних установ, серед яких є й виставка «Зміїний: острів, що боронять боги», відкриття якої відбулося 5 серпня в Одеському археологічному музеї. Це перший проєкт для музею з початку повномасштабного вторгнення росії в Україну. Тут представлено експонати, знайдені під час розкопок на острові, які до цього ніколи не виставляли. Це амфори, частини старовинного вівтаря, посуд тощо. Експозиція супроводжується давньогрецькими легендами й міфами, спогадами про спротив наших прикордонників у лютому 2022-го.

За підтримки Фонду «Партнерство за сильну Україну» також підготовлено виставковий проєкт «Музейна історія», присвячений 125-річчю Одеського національного художнього музею. Основою виставкового проєкту стали фотонегативи 1920–1930-х років, зроблені працівниками музею, а також світлини 2019 – 2021 років, які демонструють формування колекції та розвиток роботи Музею в різні періоди. Цим виставковим проєктом спробували показати, що окрім класичних функцій Музей є місцем пам'яті, частиною досвідів, що пов'язують покоління відвідувачів впродовж історії.

Державний історико-культурний заповідник міста Дубно (Рівненська область) й Тракайський історичний музей (Литва) виступили партнерами відкриття міжнародної виставки «Символ державності, острівний замок Тракаю – візитна картка Литви» у Дубенському замку 29 серпня. Цьогоріч, у липні, між Заповідником і Тракайським історичним музеєм було підписано договір про співпрацю, і вже перший практичний крок не забарився – виставка, яка раніше експонувалась у Львівському історичному музеї, перемістилась до зеленої зали палацу князів Любомирських Дубенського замку.

Упродовж 6–9 серпня в Києві відбувся сертифікований ЮНЕСКО тренінг для спеціалізованого військового, цивільного персоналу та працівників системи правосуддя з питань захисту та моніторингу культурних цінностей в Україні в рамках Гаазької конвенції 1954 року про захист культурних цінностей у випадку збройного конфлікту та двох протоколів до неї (1954 та 1999). Тренінг розроблено та організовано ЮНЕСКО у тісній співпраці з призначеними координаторами від Міністерства культури та інформаційної політики України, Міністерства оборони та Офісу Генерального прокурора України.

Щоб захистити артефакти від розкрадання та знищення, в Україні створюється Реєстр музейного фонду України. Реєстр вже почав працювати у тестовому режимі, і музеї почали його вивчати та наповнювати. Реєстр розроблявся компанією Strimco на замовлення Фонду міжнародної солідарності за фінансування уряду Польщі для держави Україна та Міністерства культури та інформаційної політики України. Наразі МКІП працює над проєктом постанови Кабінету Міністрів України «Про реалізацію експериментального проєкту щодо запровадження Реєстру Музейного фонду України».

8 серпня у Софії Київській завершилася двотижнева місія міжнародних та вітчизняних експертів, які розробляли сценарії реагування на ризики для тисячолітнього собору – християнської святині та об'єкта світової культурної спадщини. Захід відбувся в межах проєкту ЮНЕСКО/Цільового фонду Японії «Підтримка України в галузі культури та освіти через ЮНЕСКО; реагування на надзвичайні ситуації для всесвітньої спадщини та культурних цінностей: оцінка

збитків та захист». Цей міжнародний експертний проєкт передбачає напрацювання плану готовності до надзвичайних ситуацій та зменшення ризиків для Софійського собору і прилеглих монастирських споруд та Києво-Печерської лаври. Саме Софійський собор першим від України був включений до списку ЮНЕСКО. Пріоритетну увагу міжнародні експерти приділили об'єктам архітектурного ансамблю Софії Київської – Будинку митрополита та Дзвіниці.

Церква всіх святих у Києво-Печерській лаврі увійшла до списку культурних пам'яток, які відновлять в межах спільного проєкту ЮНЕСКО та Японського цільового фонду, а також за сприяння Міністерство культури та інформаційної політики України. Нашій державі вдалося отримати грант для відновлення культурних пам'яток, які постраждали від війни. Втім, до списку потрапили не лише об'єкти, зруйновані російськими обстрілами, а й будівлі, які можуть зазнати непоправної шкоди у воєнний час. ЮНЕСКО взяла на себе підтримку проєкту, зокрема розроблення документації та проведення першочергових робіт.

Цього серпня в палацово-парковому комплексі Розділ на Львівщині відбувся міжнародний освітній табір, присвячений реставрації. Захід проходив у рамках проєкту “UREHERIT: Архітектори для спадщини України”, який об'єднав румунських і українських фахівців у сфері спадщини для дослідження, впорядкування та початку реставрації історичних споруд палацу Жевуських-Лянцкоронських. Табір тривав два тижні і залучив близько півсотні учасників, включаючи студентів архітектурних та культурологічних спеціальностей з різних куточків України. Під кураторством провідних румунських фахівців з організацій Pro Patrimonio та «Швидка допомога для пам'яток» учасники не лише здобували знання, але й брали участь у відновленні історичних будівель. В рамках табору учасники опрацювали кілька господарських приміщень палацового комплексу, серед яких і графська возівня, яка вже з вересня стане реставраційною майстернею. Тут фахівці та молоді дослідники зможуть працювати над збереженням культурної спадщини, а також проводити культурно-мистецькі й освітні події.

У Львові в Латинському катедральному соборі встановлено відреставрований орган Яна Слівінського, який виготовили 1899 року. Реставрували музичний інструмент з 2021 року у Польщі. Реставрацією вмісту органу займалася польська органна майстерня Ars Organum Адама Олейніка.

У селі Новосілки Золочівської громади на Львівщині відреставровано п'ятиметрову кам'яну колону зі скульптурою Богородиці XVIII ст. авторства школи Пінзеля. Відновлення фігури провели польські та українські реставратори за кошти польського Фонду культурної спадщини.

У Миколаєві за підтримки партнерів продовжено відновлення пошкодженої експозиції обласного краєзнавчого музею. Цього разу музейникам передали усе необхідне обладнання для проведення тематичних воркшопів, виставок та аудіо екскурсій по музейному простору. Проєкт «Старофлотські казарми: ReStart» реалізує Платформа MY ART спільно з Агенцією розвитку Миколаєва за підтримки Європейського Союзу у межах програми House of Europe.

У рамках музичного фестивалю «Сігет» у Будапешті, який тривав 7–12 серпня, відбулася презентація мультимедійної виставки «Україна в мініатюрі», що висвітлює значення нерухокої культурної спадщини України, яка наразі перебуває під загрозою через повномасштабне вторгнення Росії. Виставка включає 12 відеороликів, 29 музичних композицій сучасних українських композиторів, а також VR-тур.

За кордоном

23 серпня в музеї ІХ форту Каунаса відкрилась виставка «Бахмут – обличчя геноциду 1942/2022», організована Національним історико-меморіальним заповідником «Бабин Яр». Це перша виставка, яку НІМЗ «Бабин Яр» представив в Європейському Союзі за сприяння Міністерства культури та інформаційної політики України. Виставка розповідає про маловідомі події Голокосту 1942 року в Бахмуті, під час яких загинуло понад 3000 людей, здебільшого євреїв, та нещодавнє знищення Бахмуту російськими військами. На виставці представлені документи та фотографії з фондів Бахмутського краєзнавчого музею, які надають докладну хронологію історичних подій.

Через демонтаж окупантами останнього українського храму в Криму – Хрестовоздвиженського храму Православної церкви України в Євпаторії 21 липня – Міністерство культури та інформаційної політики України звернулося з нотою до ЮНЕСКО. Відомство зафіксувало цей акт як один з проявів геноциду. Також такі дії окупантів вписали як черговий доказ до майбутнього позову до РФ на відшкодування збитків, які росіяни чинять на тимчасово окупованих територіях.

Креативні індустрії

В Україні

З 22 по 25 серпня в Києві проходили Дні сучасного українського дизайну «ДВРЗ Design Days». Цьогоріч було представлено функціональний та промисловий дизайн. Зокрема в галереї Raportikum знайомили з функціональним дизайном, що на межі з мистецтвом. Це лімітовані речі, створені українськими авторами. Для створення секції функціонального мистецтва було запрошено бельгійського галериста і колекціонера Жана Франсуа Деклерка. Другою іноземною гостею події була дослідниця дизайну, журналістка і письменниця з Великої Британії Еліс Роусторн. Вона є співзасновницею організації Design Emergencу. На конференції в просторі «АГРОМАТ» вона виступила з лекцією на тему «Як дизайн може допомогти побудувати кращий світ».

Література

За кордоном

Україна взяла участь у 39-му Всесвітньому конгресі Міжнародної ради з дитячої та юнацької книги (ІВВУ), який розпочав роботу 30 серпня в італійському Трієсті та був присвячений дитячій книзі. Подія тривала до 1 вересня. До неї долучилися представники понад 70 країн світу. Інтереси України під час цієї події представляла президент Національної секції ІВВУ Алла

Гордієнко. Програмою конгресу були передбачені Генеральна асамблея IBBY, вручення премії Г. К. Андерсена, нагороди IBBY-iRead Outstanding Promoter of Reading Award, презентація почесного списку IBBY 2024, а також низка заходів, присвячених рушійній силі дитячої літератури. Окрім того, під час події обговорювалися питання захисту прав дитини та інструментів допомоги у кризових ситуаціях, а також підвищення ефективності та зміцнення комунікації між секціями.

Літературний фонд імені Пітерсона при Фундації «Будучність» оголосив шість книжок, які увійшли до короткого списку Літературної премії імені Пітерсона за нехудожню літературу 2024 року. Серед них одразу дві книги видавництва Ukraïner – «Бахмут» Мирослава Лаюка й «Деокупація» Богдана Логвиненка. Міжнародна премія, що вручається раз на два роки, відзначає найкращі нехудожні книги, написані англійською чи українською мовами, які сприяють кращому розумінню тем, пов'язаних з Україною, актуальних для світової аудиторії.

У Центральній бібліотеці Дюссельдорфа (Німеччина) 19 серпня відбулася зустріч з українським письменником Юрієм Андруховичем. Подію було організовано Vereins zur Förderung der Städtepartnerschaft Düsseldorf-Czernowitz e.V., генконсульством України в Дюссельдорфі, Фондом Герхарта Гауптмана та ін.

У серпневому номері україномовного видання США «Ukrainian People», що видається в Чикаго з 2010 року, вийшли присвячені воєнній тематиці вірші ряду авторів, зокрема, Сергія Жадана, Людмили Галінської, Дениса Нарбута. Також у збірці представлені поети, які загинули внаслідок війни: Сергій Рубан, Вікторія Амеліна, Максим «Далі» Кривцов, Гліб Бабіч.

Бібліотеки В Україні

5 серпня у МКІП відбулась робоча зустріч щодо реалізації проєкту МКІП «Бібліотеки як простір психосоціальної підтримки». Мета флагманського проєкту «Мистецтво допомагати» в межах Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?» за ініціативи першої леді Олени Зеленської – перетворити бібліотеки на місця, де кожен зможе отримати необхідну психологічну допомогу та підтримку. Серед учасників обговорення, були, зокрема, представники ЮНЕСКО: очільник напрямку Освіта Даніель Чутурич та спеціалістка з освітніх програм Наталія Каташинська. Під час зустрічі учасники обговорили наступні кроки щодо реалізації проєкту. Серед них: розробка та апробація спільної з ЮНЕСКО навчальної програми для бібліотекарів щодо підтримки ментального здоров'я, а також проведення спільних з ЮНЕСКО заходів на ключових етапах реалізації спільного проєкту на 2024 рік.

До Національної бібліотеки України для дітей 5 серпня завітав Надзвичайний і Повноважний Посол Киргизької Республіки в Україні Ідріс Кадиркулов. Він передав до книгозбірні, а також для поширення серед бібліотек для дітей, книги киргизького народного епосу «Ер-Тоштюк» у художньому віршованому перекладі українською мовою Володимира Нарозі. Крім того, Ідріс Кадиркулов під час зустрічі з генеральним директором НБУ для дітей Аллою

Гордієнко обговорили завершення Всеукраїнського конкурсу дитячих малюнків «Іссик-Куль – колискова моя: природа у творчості Чингіза Айтматова». Конкурс відбувся завдяки тісній співпраці Національної бібліотеки України для дітей з Посольством Киргизької Республіки та Національною спілкою художників України.

Львівська муніципальна мистецька бібліотека отримала понад 500 англomовних видань з Великої Британії: артбуки, альбоми, каталоги, художню літературу, книжки про історію мистецтва чи художників. Отримали книги після того, як британська письменниця і головна кореспондентка культурного відділу «The Guardian» Шарлотта Гігінс вирішила допомогти поповнити колекцію книг. Книжки відправляли з Лондона. Книги передавали Gagolian Gallery, британський митець Stuart Shave, американська дизайнерка Maureen Paley, шотландська письменниця Алі Сміт та ін.

За кордоном

Під час Щорічної конференції бібліотеки Університету Манчестера у Великій Британії Оксана Бруй, президентка ВГО «Українська бібліотечна асоціація», заступниця генерального директора Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого, отримала нагороду Енрікети та Джона Райлендів у номінації «За видатний професійний внесок». Про це повідомили на сайті нагороди. Ця британська нагорода є визнанням значного внеску іноземців у розвиток бібліотечної справи, або через конкретний проєкт, або через багаторічну діяльність у професії.

Релігія

В Україні

Напередодні Дня незалежності України у рамках візиту до Києва делегація Вселенського патріархату зустрілася з митрополитом Онуфрієм, предстоятелем Української православної церкви. Це перший офіційний і прямий контакт між делегацією Вселенського патріархату та УПЦ з 2018 року – моментом розриву спілкування. У склад делегації входить архієпископ Вінніпезький Іларіон, митрополит Пісідійський Іов та патріарший диякон Епіфаній Кам'янович. Всі вони українці за походженням. Делегація також зустрілася з предстоятелем Православної церкви України митрополитом Епіфанієм, главою УГКЦ Блаженнішим Святославом, а також колишнім патріархом УПЦ КП митрополитом Філаретом. Крім того, відбулася зустріч делегації із президентом України Володимиром Зеленським. Основну увагу під час візиту було приділено пошуку шляхів порозуміння між православними України та діалогу для досягнення єдності у церковному питанні.

За кордоном

13 серпня заступниця керівника Офісу Президента України Олена Ковальська та голова Державної служби України з питань етнополітики та свободи совісті Віктор Єленський зустрілися з Вселенським Патріархом Варфоломієм. Сторони докладно обговорили стан релігійної свободи в Україні.

Патріарха було поінформовано про криваві злочини, здійснені російськими окупантами проти релігійної свободи в Україні, про десятки священників, пасторів, богословів, вбитих загарбниками, а також про понад 630 культових будівель, зруйнованих ними. Вселенський Патріарх засвідчив свою постійну готовність докладати необхідних зусиль задля процвітання православ'я в Україні. Патріарх Варфоломій наголосив, що світ дуже мало знає про злочини росії в Україні та закликав поширювати правду про тих, хто намагається знищити релігійну свободу. Крім того, Вселенський патріарх заявив про постійну готовність докладати необхідних зусиль для процвітання православ'я в Україні.

Благодійність В Україні

Міжнародний благодійний фонд «Діти війни» оголосив про старт благодійного проєкту-конкурсу малюнків «Мирне життя та наші мрії» для українських дітей, які тимчасово проживають у Німеччині. Презентація проєкту-конкурсу відбулася в Укрінформі. Організаційний комітет фонду «Діти війни» запросив до складу журі представників громадськості України та Німеччини, мерів міст, народних депутатів України та депутатів Бундестагу, діячів культури та представників ЗМІ обох країн.

За кордоном

Український інді-рок гурт Vivienne Mort завершив благодійний тур Європою. Музиканти побували у 9 країнах, зігравши концерти у 15 містах. Загалом гурт зібрав 1,57 млн грн та передав їх на закупівлю ударних морських дронів Magura V5. Під час концертів учасники гурту проводили благодійні аукціони, на яких розігрували бойові прапори підрозділів активних дій, шеврони та інші сувеніри.

Український рок-гурт «Друга Ріка» наприкінці серпня розпочав благодійний Supernation Charity Tour Європою для збору коштів на потреби ГУР МО України. У гастрольному графіку – виступи у містах Польщі, Німеччини, Словаччини, Австрії й Угорщини. Назва туру Supernation походить від однойменного альбому «Другої Ріки», який випустили у 2014 році. Частина пісень зі збірки написані в перший рік російського вторгнення в Україну.

Концерт на майдані Конго у Новому Орлеані (США) 1 вересня закрив благодійний тур українського гурту «ТНМК» США та Канадою, який стартував у серпні та охопив 16 міст. Тур відбувався за підтримки ГУР МО України, а збирали на ньому кошти для потреб спецпідрозділу «Артан».

У рамках реалізації благодійного проєкту «Українським дітям – українську книгу» відбулась церемонія передачі 1000 українських книг для Данської королівської бібліотеки. Починаючи з 2023 року це вже друга партія українських книг, передана бібліотеці. Частина українських книг Данська королівська бібліотека передасть іншим данським бібліотекам. Проєкт «Українським дітям – українська книга» реалізується під патронатом першої леді Олени Зеленської за сприяння Державного комітету телебачення і радіомовлення України спільно з Міністерством культури та інформаційної політики України і Міністерством

закордонних справ України з метою забезпечення дітей – вимушених переселенців українськими підручниками, навчальними посібниками, художньою літературою.

Цирк

За кордоном

Сучасний концептуальний цирк «Інші. Новий цирк» здійснив світове турне і дав понад 20 виступів за кордоном. Завершили серію виступів на Единбурзькому фестивалі. Команда спеціалізується на розробці нових форматів циркових шоу, об'єднуючи циркове мистецтво, хореографію та інші жанри творчості. Виступи українських артистів високо оцінили за кордоном, зокрема команда отримала схвальні відгуки від світових видань. Наприкінці кожного виступу артисти підіймали на сцені державний прапор, а також провели серію мистецьких майстер-класів для українських дітей в Шотландії.

Підтримка України у світі

За ініціативи Посольства України в Австралії спільно з австралійською стороною розроблено поштову марку на підтримку України. Офіційно її презентували 24 серпня, у День Незалежності. Марку випущено Australia Post, вона буде доступна для придбання у поштових відділеннях країни найближчим часом. Дизайн марки було розроблено з урахуванням рекомендацій української сторони, зокрема АТ «Укрпошта».

Чеський інтернет-провайдер телебачення Gonet.tv відкрив безкоштовний доступ до українського телебачення на території ЄС на 33 дні з нагоди Дня Незалежності України. Таким чином компанія хотіла підтримати українців, зокрема тих, які через російську агресію були змушені покинути свої домівки та перебувають у Європі. Пакет «Україна» включає 42 телеканали та відеотеку з понад 230 фільмами. Це найбільший українськомовний контент, який доступний на території ЄС.

Матеріал підготувала

Ю. М. Темненко,

провідний редактор сектору ДЗК відділу НАУІ
Інформцентру з питань культури та мистецтва

Комп'ютерне опрацювання та редагування ***І. Г. Піленко***

Формат 60x84/16. Умовн. друк. арк. 1,39. Б/т. Зам. 70. Безплатно

НБУ імені Ярослава Мудрого, Київ-1, Грушевського, 1. Тел. 278–85–12